

PEFC nacionalni standard za održivo gospodarenje šumama u Republici Hrvatskoj

Naziv dokumenta: PEFC Nacionalni Standard za Održivo Gospodarenje Šumama u Republici Hrvatskoj

Naziv dokumenta: PEFC RH 03:2024

Odobren od: Vijeće za certifikaciju HSUPŠ

Datum slijedećeg perioda revizije: xx.xx.2029

Datum stupanja na snagu: 22.04.2024

Vlasnik ovog standarda je:

Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika

Službena verzija ovog standarda je na engleskom jeziku.

Ako postoji bilo kakva nedosljednost između verzija, engleska verzija standarda koju je potvrdilo Vijeće PEFC-a je referenca.

Popis korištenih kratica

RH	Republika Hrvatska
OGŠ	Održivo gospodarenje šumama
DIŠ	Drveće izvan šume
VZC	Vijeće za certifikaciju HSUPŠ
PEFC	Program potvrđivanja certifikacije šuma
NVO	Ne-vladina Organizacija
RG	Radna Grupa
HSUPŠ	Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika
HŠ	Hrvatske šume d.o.o.
ŠGP	Šumskogospodarski plan
OP	Operativni planovi
ZOSI	Zakon o sprječavanju sukoba interesa
ZOŠ	Zakon o šumama
ZOZP	Zakon o zaštiti prirode
ZOGO	Zakon o gospodarenju otpadom
ZOZR	Zakon o zaštiti na radu
WHO	Svjetska zdravstvena organizacija
NDŠP	Nedrvni šumski proizvodi
ŠGJ	Šumskogospodarske jedinice
IPP	Izvještajno prognozni poslovi
CBD	Konvencija o biološkoj raznolikosti

1. Uvod

Temelj za izradu ovog standarda su paneuropski kriteriji i indikatori za održivo gospodarenje šumama (OGŠ) doneseni na Ministarskoj konferenciji za zaštitu šuma u Europi održanoj u Lisabonu 1998. godine.

Zahtjevi sadržani u ovoj normi u skladu su s međunarodnim standardom za održivo gospodarenje šumama, PEFC ST 1003: 2018. Sadržaj ovog dokumenta pripremljen je na otvoren / participativan način uz sudjelovanje brojnih dionika u šumarstvu i usvojen je konsenzusom sudionika procesa.

Usklađenost s postojećim pravnim okvirom u Republici Hrvatskoj koji se odnosi na održivo gospodarenje šumama, (šume, sjemenski i sadni materijal, zaštita divljači, zaštita voda, poljoprivrednog zemljišta, zaštita prirode i okoliša, zaštita bilja, sigurnosni i zdravstveni propisi), zatim Prostornim planom Republike Hrvatske, međunarodnim konvencijama ratificiranih u Republici Hrvatskoj, kao i usklađenosti sa drugim zahtjevima za održivo gospodarenje šumama koji nisu zakonski obavezni, a koji su dio PEFC RH, ti standardi su obvezni.

Opis zahtjeva koji se odnosi na održivo gospodarenje šumama dio je kriterija ovog standarda. Informacija o povezanosti sa zakonodavstvom pomaže u povezivanju zahtjeva kriterija s relevantnim pravnim okvirom koji je na snazi u Republici Hrvatskoj i odnosi se na sadržaj kriterija ukoliko postoji. Pokazatelji služe za provođenje objektivne i mjerljive procjene jesu li zadovoljeni zahtjevi kriterija od strane vlasnika/upravitelja šume. Izvori verifikacije upućuju na dokumente i druge izvore informacija koji potvrđuju ispunjavanje zahtjeva kriterija i indikatora.

Prema članku 5. Zakona o šumama "(1) Šumom se smatra zemljište koje je suvislo obraslo šumskim drvećem i/ili njegovim grmolikim oblicima, grmljem i prizemnim rašćem na površini od 0,1 ha i većoj, gdje se trajno proizvode šumski proizvodi i ostvaruju općekorisne funkcije, a između biocenoze i staništa vladaju uravnoteženi odnosi. (2) Šumom se smatraju i: šume u zaštićenim područjima prema posebnom propisu; šumski sjemenski objekti tipa sjemenski izvor (ako je sastavni dio šumskog kompleksa) i sjemenska sastojina; spomenici parkovne arhitekture nastali iz prirodnih šuma; zaštitni pojasevi drveća površine od 0,1 ha i veće i širine od 20 m i veće; šumske prosjeke širine do 5 m; šumske prometnice i svijetle pruge uz prometnicu širine do 5 m; trase vodova širine do 5 m unutar šumskih kompleksa."

Ispunjavanje zahtjeva kriterija i pokazatelja opisanih u ovom Standardu je dobrovoljno.

Sadržaj ovog standarda primjenjiv je na području Republike Hrvatske i odnosi se samo na šume i šumsko zemljište u skladu sa Zakonom o šumama ili u skladu sa Šumskogospodarskim planovima (ŠGP) i njima pripadajućim dokumentima.

Drveće koje se nalazi izvan područja pokrivenog Šumskogospodarskim planovima (DIŠ) nije dio ovog standarda jer trenutačno ne postoje pravni postupci i prakse u korist izvođenja ove vrste certifikacije.

2. Opći zahtjevi

Ovaj dokument je komplementarni dio PEFC sheme certifikacije šuma u Republici Hrvatskoj, te je kao takav dio regionalnog PEFC Balkan sustava.

Zahtjevi koji su dio ovog standarda obavezni su za:

- Certifikaciju šuma na individualnoj razini
- Grupnu certifikaciju šuma

Ovaj standard je primjenjiv na razini šumskogospodarske jedinice (parcela, vlasnik) ili na drugoj razini (općinski katastri, općine, RH). Upravitelji šuma, šumoposjednici i korisnici šuma odgovorni su za osiguranje potpune usklađenosti gospodarenja šumama s PEFC standardom, uključujući poslove koje obavljaju angažirani radnici u certificiranim šumskim područjima. Upravitelji šuma, šumoposjednici i korisnici šuma moraju osigurati postupke vođenja evidencije kojima se dokazuje usklađenost gospodarenja šumama sa zahtjevima PEFC standarda.

Upravitelji šuma, šumoposjednici i korisnici šuma osigurat će postupke vođenja evidencije koji pružaju dokaz o usklađenosti sa zahtjevima ovog Standarda. Minimalni rok za čuvanje evidencija i isprava koje su relevantne kao dokaz je 5 (pet) godina.

Certifikat "100% PEFC certificiran" može se koristiti samo za proizvode koji potječu iz šuma koje su certificirane u skladu s ovom normom. Ovaj certifikat mogu koristiti šumoposjednici i upravitelji šuma koji posjeduju važeći PEFC certifikat izdan od strane akreditiranog certifikacijskog tijela. Kada vlasnici šuma ili upravitelji šuma prodaju proizvode iz šuma s PEFC deklaracijom "100% PEFC certificirano", u svrhu pružanja odgovarajućih informacija o ulaznom materijalu, kupci će dobiti sljedeće informacije:

a) identifikacija dobavljača, b) identifikacija proizvoda, c) količina proizvoda, d) identifikacija isporuke na temelju datuma isporuke, razdoblja isporuke ili obračunskog razdoblja, e) naziv organizacije kao PEFC kupca isporuke, f) izjava "100% PEFC certificiran" zasebno za svaki proizvod za koji se tvrdi da je obuhvaćen dokumentacijom, g) broj dobavljačevog PEFC priznatog certifikata.

Tijekom razvoja ovog Standarda, Vijeće za certifikaciju (VZC) je identificiralo, opisalo i komuniciralo sa svim relevantnim dionicima, uključujući one koji su ključni i na koje utječu zahtjevi Standarda, kao i s marginaliziranim dionicima koji su u takvoj situaciji prvenstveno radi svoje neorganiziranosti.

Ovaj standard sadrži 7 poglavlja, 17 tematskih područja, 36 kriterija i 113 pokazatelja.

Proces pripreme ove verzije trajao je od xxxxx do xxxxx godine.

Broj	Poglavlje	Tematsko područje	Broj kriterija	Broj indikatora
1.	Održavanje i odgovarajuće unapređenje šumskih resursa i njihov doprinos globalnom ciklusu ugljika	Uređivanje šuma i planiranje u šumarstvu	2	6
		Održavanje šumskih resursa po kvantiteti, kvaliteti i strukturi	2	10
2.	Održavanje zdravstvenog stanja i vitalnosti šumskih ekosustava	Monitoring šumskih ekosustava	1	2
		Mjere za očuvanje zdravlja i vitalnosti šumskih ekosustava	1	2
		Ograničenja	5	10
3.	Održavanje i podrška proizvodne funkcije šuma (drvni i nedrvni šumski proizvodi)	Šumski proizvodi	1	2
		Šumarske djelatnosti i šumska infrastruktura	2	5
4.	Održavanje, očuvanje i poboljšanje biološke raznolikosti šumskih ekosustava	Šume visoke ekološke vrijednosti	2	5
		Šumarska praksa usklađena s prirodom	5	10
		Tradicionalni sustav gospodarenja	1	2
5.	Održavanje i poboljšanje zaštitnih funkcija šuma (osobito tla i voda)	Zaštitne funkcije šuma	2	8
6.	Održavanje društveno-ekonomskih funkcija i uvjeta	Društveno-ekonomske funkcije šume	2	3
		Vlasništvo i tradicijska prava	1	1
		Obuka, razvoj znanja	1	3
		Zaštita zdravlja i sigurnost na radu	1	5
		Usklađenost s zakonodavstvom	2	2
7.	Organizacijski aspekti	Interne procedure	5	14
	UKUPNO		36	90

Poglavlje 1:	Održavanje i odgovarajuće poboljšanje šumskih resursa i njihov doprinos globalnom ciklusu ugljika
Tematsko područje:	Uređivanje šuma i planiranje u šumarstvu
Broj kriterija	1.1.
Opis kriterija	Gospodarenje šumama temelji se na stalnim ciklusima uređivanja, planiranju, implementaciji, praćenju i analizi upravljanja, uzimajući u obzir gospodarski, ekološki i društveni utjecaj gospodarenja šumama, s ciljem izbjegavanja nepotrebnih negativnih utjecaja. Rezultati praćenja i analiza upravljanja provode se u razdoblju od 10 godina i koriste se u procesu planiranja za definiranje budućih ciljeva upravljanja. Uređivanje i kartiranje šuma provode se na odgovarajući način koji odražava strukturne elemente sastojine, gospodarske mjere i u skladu je s zakonskim propisima. Granice šumskog područja kojim se gospodari na održiv način jasno su definirane i kartografski označene.
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o šumama - Zakon o zaštiti prirode - Šumskogospodarski planovi (ŠGP) - Ostali zakoni i podzakonski akti koji se odnose na šumarstvo, zaštitu prirode, i zaštitu okoliša - Međunarodno zakonodavstvo kao UNFCCC, Kyoto Protokol, Pariški sporazum i dr.
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ciljevi gospodarenja šumama su u skladu sa zahtjevima kriterija i sadržani su u ŠGP 2. Količina i kvaliteta podataka dobivenih redovitim izmjerom šuma za planiranje gospodarenja šumama 3. Podaci prikazani na šumskim kartama. 4. Rezultati praćenja i analize upravljanja u razdoblju od 10 godina
Izvori verifikacija	- ŠGP
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 1:	Održavanje i odgovarajuće poboljšanje šumskih resursa i njihov doprinos globalnom ciklusu ugljika
Tematsko područje:	Uređivanje šuma i planiranje u šumarstvu
Broj kriterija	1.2.
Opis kriterija	ŠGP izrađuju se na temelju postojeće zakonske regulative, uzimajući u obzir postojeće prostorne planove, postojeće korištenje zemljišta te drugu relevantnu dokumentaciju za pojedino područje i postupanje sa šumskim resursom u skladu sa njegovim obujmom i vrijednošću, vlasničkom strukturom te intenzitetu namjere korištenja. Moraju se uzeti u obzir rezultati novijih znanstvenih istraživanja koji su relevantni i primjenjivi u gospodarenju šumama. Uređajni zapisnik koji sadrži podatke o šumskogospodarskim mjerama i lokaciji gdje će se primjenjivati biti će javno dostupni na temelju zahtjeva dionika.

Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o šumama - Pravilnik o uređivanju šuma - Zakon o zaštiti prirode
Pokazatelji	1. Sadržaj ŠGP-a obuhvaća sve aspekte koji su predmet zahtjeva kriterija. 2. Uređajni zapisnik je izrađen i dostupan dionicima na njihov zahtjev.
Izvori verifikacija	- Šumskogospodarski plan (ŠGP) - Potvrda na terenu provedena od neovisnog tijela i sastavljena od relevantnih izvještaja - Zapisi (razgovora ili upitnika) sa drugim korisnicima šuma, privatnim šumoposjednicima i dionicima
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 1:	Održavanje i odgovarajuće poboljšanje šumskih resursa i njihov doprinos globalnom ciklusu ugljika
Tematsko područje:	Održavanje šumskih resursa po kvantiteti, kvaliteti i strukturi
Broj kriterija	1.3.
Opis kriterija	ŠGP-i su usmjereni na održavanje šuma i šumskog zemljišta s ciljem poboljšanja gospodarskih, ekoloških, kulturnih i društvenih vrijednosti šuma uključujući zaštitu tla i voda. Ciljevi se trebaju postići korištenjem odgovarajućih sredstava i biti usmjereni na zaštitu prirode. Povećavanje šumskih površina pošumljavanjem napuštenih poljoprivrednih površina i neobraslog šumskog zemljišta uzeti će se u obzir uvijek kada to obogaćuje ekonomske, ekološke i društvene i/ili kulturne vrijednosti. Na područjima gdje postoje ekološki značajna područja koja ne pripadaju šumi pošumljavanje će se provoditi temeljem propisane procedure prema ZOZP. Promjena načina korištenja šumskog resursa mora biti u skladu sa Zakonom o šumama i drugim relevantnim propisima.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Prostorni plan RH - Zakon o zaštiti okoliša - Zakon o šumama - Zakon o zaštiti prirode
Pokazatelji	1. Ciljevi upravljanja i predviđene mjere za njihovo ostvarenje su u funkciji osiguranja ispunjavanja kriterija 2. Omjer planiranih i provedenih uzgojnih i mjera obnove (%) doprinosi zahtjevu kriterija 3. Stabilnost površina pod šumom i šumskim zemljištem i njihove promjene u odnosu na prethodno razdoblje gospodarenja (ha, %, kartografski opis) 4. Stabilnost površina pod prirodnim i umjetno zasađenim šumskim sastojinama (ha, %, kartografski opis) 5. Prenamjena šumskog zemljišta temelji se na odgovarajućim odlukama u skladu s važećim zakonodavstvom 6. Realizacija pošumljavanja na ekološki značajnom ne šumskom zemljištu je u skladu sa zahtjevima kriterija
Izvori verifikacija	- Podaci sadržani u Šumskogospodarskim planovima (ŠGP); - Izvješća o izvršenju šumskogospodarskih planova
Minimalni zahtjevi	Nema smanjenja površina pod šumom (osim u slučajevima u korelaciji s Nacionalnim propisima)

Poglavlje 1:	Održavanje i odgovarajuće poboljšanje šumskih resursa i njihov doprinos globalnom ciklusu ugljika
Tematsko područje:	Održavanje šumskih resursa po kvantiteti, kvaliteti i strukturi
Broj kriterija	1.4.
Opis kriterija	Tehnike i prakse dugo i srednjoročnog gospodarenja šumama trebaju očuvati kvantitetu i kvalitetu šumskog resursa na poželjnoj ekonomskoj, ekološkoj i društvenoj razini. Održavanje ravnoteže šumskih resursa osigurava se kroz provođenje odgovarajućih uzgojnih zahvata i primjena tehnika rada u šumi koje smanjuju direktne i indirektno štete na šumi, tlu i vodnim resursima. Kada se provode aktivnosti u šumi, treba voditi računa o smanjenju emisija stakleničkih plinova i o ekonomskoj prihvatljivosti radova.
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o šumama - Zakon o zaštiti prirode - Pravilnik o uređivanju šuma - Pravilnik o vrsti šumarskih radova, minimalnim uvjetima za njihovo izvođenje te radovima koje šumoposjednici mogu izvoditi samostalno
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Klasifikacija šuma prema: omjeru smjese, namjeni i načinu gospodarenja i primijenjene metode uzgajanja šuma (ha, opis karte). 2. Odabir uzgojnih zahvata i tehnika izvedbe doprinosi umanjivanju šteta na šumama, tlu i vodnim resursima 3. Uspostavljen je odnos prirasta i dopuštene sječe, te održivost u kvaliteti i kvantiteti 4. Dostupnost kvalificiranog osoblja s definiranim odgovornostima
Izvori verifikacija	Podaci kao sastavni dio ŠGP
Minimalni zahtjevi	Dozvoljena sječa definirana je u ŠGP

Poglavlje 2:	Održavanje zdravstvenog stanja i vitaliteta šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Praćenje stanja šumskih ekosustava
Broj kriterija	2.1.
Opis kriterija	Zdravstveno stanje i vitalnost šuma trajno se prati temeljem ključnih biotskih i abiotskih činitelja i njihovog utjecaja na šume. Praćenje izvodi ovlaštena institucija na godišnjoj razini u skladu sa nacionalnim propisima. Praćenje se provodi sukladno ZOŠ-u. Tokom analiza rezultata praćenja i definiranja mjera za održavanje zdravstvenog stanja i vitalnosti šuma u obzir treba uzeti: pojavljivanje šumskih požara, šumskih štetnika i bolesti te drugih faktora koji narušavaju stabilnost šumskog ekosustava. Preporuke stručnih institucija sastavni su dio rezultata praćenja, te su uzete u obzir tokom izrade ŠGP-a.
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o šumama; - Zakon o zaštiti prirode
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Broj i količina šteta od biotskih i abiotskih faktora se prati i dokumentira 2. Postoji funkcionalni sustav praćenja zdravstvenog stanja i vitalnosti šuma
Izvori verifikacija	Podaci praćenja sadržani u godišnjim izvještajima za bioindikacijske točke prema ICP praćenju

	Godišnja izvješća (IPP) Izvještajno Prognoznih Poslova
Minimalni zahtjevi	Redovno praćenje zdravstvenog stanja i vitalnosti šuma usklađeno sa nacionalnim propisima

Poglavlje 2:	Održavanje zdravstvenog stanja i vitaliteta šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Mjere za održavanje zdravstvenog stanja i vitalnosti šumskih ekosustava
Broj kriterija	2.2.
Opis kriterija	Održavanje zdravstvenog stanja i vitalnosti šuma je od primarne važnosti za šumarstvo. U ŠGP-ima su definirane mjere za održavanje zdravstvenog stanja i vitalnosti šuma, umanjujući rizike od degradiranja šuma ili pojave šteta, kao i mjere za eventualnu revitalizaciju degradiranih šuma. Gospodarenje šumama temelji se na prirodnim procesima i određivanju mjera za održavanje zdravstvenog stanja šuma, a prvo se poduzimaju preventivne biološke mjere gdje je to moguće i ekonomski opravdano. Jedan od glavnih ciljeva gospodarenja šumama je održavanje bioraznolikosti: genetske, strukturalne i raznolikosti vrsta te se time doprinosi zdravstvenom stanju i vitalnosti šuma.
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o šumama; - Pravilnik o uređivanju šuma - Pravilnik o doznaci stabala, obilježbi šumskih proizvoda, teretnom listu (popratnici) i šumskom redu
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izbor zaštitnih mjera je u funkciji podrške zdravstvenom stanju i vitalnosti šuma sa prioritetom primjene bioloških mjera 2. U prirodnim šumama primjenjuju se adekvatne prakse sječe i izrade koje su usmjerene na obnovu šuma, selektivnu sječu i dulji period obnove
Izvori verifikacija	<ul style="list-style-type: none"> - ŠGP - Izvještaji o izvršenju ŠGP - Terenska provjera neovisnog tijela
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 2:	Održavanje zdravstvenog stanja i vitaliteta šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Ograničenja
Broj kriterija	2.3.
Opis kriterija	Za vrijeme sječe, izvlačenja i transporta rizik od izlivanja ulja, goriva i drugih štetnih tekućina se strogo izbjegava i ne dozvoljava se odlaganje otpada u šumi i šumskom zemljištu. Otpad se sakuplja, privremeno odlaže na označene lokacije za tu svrhu i kasnije odvozi na odlagalište.
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o šumama - Zakon o zaštiti prirode - Zakon o zaštiti okoliša - Zakon o gospodarenju otpadom
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izvođači radova u šumi su upoznati s propisanim pravilima i mjerama za umanjivanje rizika od izlivanja ulja, goriva i drugih štetnih tekućina, i odlaganja otpada, te ih provode 2. Postoje određene lokacije za privremeno odlaganje otpada

	3. Postoje materijali i upijači ulja, goriva i štetnih tekućina na području sječe i u strojevima koji se koriste za radove u šumi
Izvori verifikacija	- Interni akti vlasnika ili korisnika šuma o obavezi preventivnih mjera i ponašanje tokom provođenja radova u šumi (za zaposlenike i pružatelje usluga) -Terenska provjera neovisnog tijela
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 2:	Održavanje zdravstvenog stanja i vitaliteta šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Ograničenja
Broj kriterija	2.4.
Opis kriterija	Ako to nije predviđeno ŠGP-om zabranjeno je: – odsijecanje grana, dijelova grana ili kresanje lisnika, – pašarenje, brst i žirenje – skupljanje i odnošenje šušnja, mahovine, odnošenje humusa, treseta i listinca Korištenje nedravnih šumskih proizvoda definirano je ZOŠ-om. Iznimno šumoposjednik može dopustiti korištenje nedravnih šumskih proizvoda ili planom predvidjeti površine na kojima će biti dopušteno.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o šumama; - Zakon o zaštiti prirode
Pokazatelji	1. Postojanje redovne primjene, praćenja i nadzora od strane upravitelja šumom / šumoposjednika o kršenju zakonskih propisa
Izvori verifikacija	- Prijave o kršenju zakonskih propisa - Izvještaji o provedenim inspekcijskim nadzorima - Terenske provjere neovisnog tijela - ŠGP
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 2:	Održavanje zdravstvenog stanja i vitaliteta šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Ograničenja
Broj kriterija	2.5.
Opis kriterija	Upotreba pesticida u šumama je minimalna i primjenjuje se jedino u slučajevima kada uzgojne i biološke mjere nisu opravdane. Primjena pesticida mora biti odobrena od strane nadležne institucije.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o zaštiti prirode - Zakon o biljnom zdravlju - Zakon o održivoj uporabi pesticida
Pokazatelji	1. Dokumentacija o korištenju pesticida po tipu, količini i tretiranoj površini, preostalim količinama i čuvanju 2. Zapis o provedenoj obuci osoblja za rukovanje pesticidima
Izvori verifikacija	- Zapisnici o provedenim tretiranjima - Dozvole o korištenju pesticida izdane od nadležne institucije

Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva
--------------------	-------------------------------

Poglavlje 2:	Održavanje zdravstvenog stanja i vitaliteta šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Ograničenja
Broj kriterija	2.6.
Opis kriterija	Upotreba gnojiva u šumi se izbjegava. Gnojiva se mogu primijeniti samo uz preporuku stručne institucije na kontroliran i propisan način, uzimajući u obzir njihov utjecaj na okoliš.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o gnojivima i poboljšivačima tla - Zakon o zaštiti prirode
Pokazatelji	1. Zapisi o tipu i količini korištenih gnojiva 2. Preporuka za korištenje gnojiva izdana od stručne institucija.
Izvori verifikacija	Preporuke za korištenje gnojiva izdana od stručne institucije
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 2:	Održavanje zdravstvenog stanja i vitaliteta šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Ograničenja
Broj kriterija	2.7.
Opis kriterija	Nije dozvoljeno paljenje vatre u šumi niti njoj blizini, odlaganje otpada, kao i druge aktivnosti koje mogu oslabiti proizvodnu funkciju i općekorisne funkcije šume.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o šumama - Zakon o gospodarenju otpadom
Pokazatelji	1. Postoje propisi i nadzor nad njihovom primjenom. 2. Postoje praćenje i kontrola kršenja propisa
Izvori verifikacija	Prijave kršenja zakonskih propisa Zapisi o izvršenim inspekcijama Terenska provjera neovisnog tijela
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 3:	Održavanje i podrška proizvodne funkcije šuma (drvni i nedrvni šumski proizvodi)
Tematsko područje:	Šumski proizvodi
Broj kriterija	3.1.
Opis kriterija	Održavanje kapaciteta šuma za proizvodnju drvnih i nedravnih šumskih proizvoda i usluga je jedan od osnovnih ciljeva gospodarenja šumama. Gospodarenje šumama treba osigurati ispunjavanje ekonomskih ciljeva s praćenjem na godišnjoj razini. Struktura šuma i njeni proizvodni kapaciteti temelj su za određivanje ekonomskih ciljeva ili njihovih ekvivalenata, uzimajući u obzir potrebe za različitim proizvodima šuma i usluga te tokove

	na tržištu. Gospodarenje šumama također treba prepoznati sve važne funkcije i usluge šumskog područja i osigurati očuvanje svih tih funkcija uz provođenje predviđenih gospodarskih aktivnosti. Gospodarenje šumama podržava šumske proizvodne kapacitete za pružanje različitih drvnih i nedravnih proizvoda i usluga. Također intenzitet korištenja drvnih i nedravnih proizvoda ne smije ugrožavati dugoročnu održivost, uzimajući u obzir uzimanje hranjiva iz tla na razini koja optimizira korištenje proizvoda. Komercijalno korištenje nedravnih šumskih proizvoda je regulirano i izvodi se uz motrenje i kontrolu te je u skladu s propisima.
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o šumama - Zakon o lovstvu - Zakon o zaštiti prirode - Pravilnik o uređivanju šuma - Pravilnik o doznaci stabala, obilježbi šumskih proizvoda, teretnom listu (popratnici) i šumskom redu - Pravilnik o zaštiti gljiva
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Popis izdanih dozvola za sakupljanje nedravnih šumskih proizvoda (tamo gdje je to regulirano) 2. Izvješća o izvršenoj doznaci stabala
Izvori verifikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Podaci šumskogospodarskih planova - Dozvole za sakupljanje nedravnih šumskih proizvoda
Minimalni zahtjevi	<ul style="list-style-type: none"> - Nema smanjivanja površina pod šumom niti kvalitete strukture šuma - Drvni ostatak ostaje u sastojini nakon sječe u skladu sa šumskim redom - Dozvoljena sječa je definirana u ŠGP

Poglavlje 3:	Održavanje i podrška proizvodne funkcije šuma (drvni i nedrvni šumski proizvodi)
Tematsko područje:	Šumarske aktivnosti i šumska infrastruktura
Broj kriterija	3.2.
Opis kriterija	Šumskouzgojne i mjere obnove šuma provode se odgovarajućim tehnikama i tehnologijama, u vrijeme i na način koji pomaže očuvanju proizvodnog kapaciteta šumskog staništa izbjegavajući nepotrebne štete na preostalom drveću u šumskoj sastojini kao i na šumskom tlu. Upotreba alata, mehanizacije i šumarske tehnike tijekom sječe, izvoženja i transporta provodi se s pažnjom i na način da se izbjegavaju nepotrebne štete na preostalom drveću, sastojini, tlu i vodenim tokovima. Aktivnosti se provode sukladno zakonskim odredbama, odnosno šumarske radove izvode za te poslove registrirani i licencirani izvođači.
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o šumama - Pravilnik o uređivanju šuma - Pravilnik o vrsti šumarskih radova, minimalnim uvjetima za njihovo izvođenje te radovima koje šumoposjednici mogu izvoditi samostalno - Pravilnik o doznaci stabala, obilježbi šumskih proizvoda, teretnom listu (popratnici) i šumskom redu.
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odabir mjera uzgoja i obnove za prevenciju šteta na preostalom drveću i staništu 2. Primjena odgovarajućih tehnika tijekom sječa smanjuje štete na preostalom drveću i sastojini 3. Primjena tehnika privlačenja za smanjivanje šteta na tlu

	4. Privlačenje se izvodi po mreži sekundarne prometne šumske infrastrukture
Izvori verifikacija	- Podaci u ŠGP - Elaborat radilišta za radove u šumarstvu - Postojanje internih protokola za provođenje sječa i šumarskih operacija
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 3:	Održavanje i podrška proizvodne funkcije šuma (drvni i nedrvni šumski proizvodi)
Tematsko područje:	Šumarske aktivnosti i šumska infrastruktura
Broj kriterija	3.3.
Opis kriterija	Izgradnja šumske infrastrukture provodi se skladu sa ŠGP. Infrastrukturu u šumskim ekosustavima treba planirati i projektirati na način koji je najmanje štetan za šumsko stanište, vodeći brigu o posebnim geološkim, vegetacijskim, hidrološkim i drugim vrijednostima, a posebno o ekološki vrijednim dijelovima ekosustava utvrđenim posebnim propisima (zaštićena područja, ekološka mreža, ugroženi i rijetki stanišni tipovi, migratorni koridori rijetkih, osjetljivih ili ugroženih vrsta).
Povezanost sa zakonodavstvom	-Zakon o šumama -Zakon o zaštiti prirode - Zakon o gradnji -Pravilnik o uređivanju šuma
Pokazatelji	1. Popis šumskih prometnica planiranih za izgradnju i održavanje u ŠGP ili suglasnosti nadležnih ministarstava
Izvori verifikacija	- Popisi iz ŠGP ili suglasnosti nadležnih ministarstava
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 4:	Održavanje, očuvanje, i unapređenje biološke raznolikosti šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Šume visoke ekološke vrijednosti
Broj kriterija	4.1.
Opis kriterija	Ciljevi gospodarenja šumama usmjereni su na održavanje, očuvanje i poboljšanje biološke, genetske i krajobrazne raznolikosti. Takva područja su prepoznata i određena Ekološkom mrežom Natura 2000 i Nacionalnom klasifikacijom staništa.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o šumama - Zakon o zaštiti prirode - Uredba o ekološkoj mreži - Pravilnik o uređivanju šuma - Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa
Pokazatelji	1. Kategorizacija šuma prema namjeni. 2. Odabir uzgojnih i mjera obnove je u funkciji održavanja biološke, genetske i krajobrazne raznolikosti. 3. Odgovarajuće karte definirane ŠGP

Izvori verifikacija	ŠGP Suglasnosti nadležnih ministarstava
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 4:	Održavanje, očuvanje, i unapređenje biološke raznolikosti šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Šume visoke ekološke vrijednosti
Broj kriterija	4.2.
Opis kriterija	Zaštićene i ugrožene vrste šumskog bilja, gljiva te životinja ne smiju se iskorištavati u komercijalne svrhe. Gdje je potrebno, poduzet će se mjere za njihovu zaštitu, njegu i povećanje njihovih populacija
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o šumama - Zakon o zaštiti prirode; - Zakon o lovstvu; - Nacionalne i međunarodne referentne liste - Crveni popis (Crvena knjiga) strogo zaštićenih divljih vrsta - Pravilnik o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta - Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poštivanje zakona i propisa 2. Odabir zaštitnih mjera prema opisu kriterija je uključen u šumskogospodarske planove
Izvori verifikacija	Terenska kontrola nadležnog tijela Zapisi obavljenih inspekcija
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 4:	Održavanje, očuvanje, i unapređenje biološke raznolikosti šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Šumarske prakse usklađene s prirodom
Broj kriterija	4.3.
Opis kriterija	<p>U prirodnim šumskim sastojinama i u šumskim sastojinama s prepoznatim vrijednostima krajobrazne raznolikosti zavičajnih (autohtonih) vrsta primjenjuju se mjere prirodi bliskog gospodarenja šumama s ciljem potpore njihovog opstanka.</p> <p>U šumskim sastojinama u kojima nije utvrđena raznolikost vrsta i dobne /debljinske strukture utvrđuju se uzgojne mjere za osiguranje njihova promicanja.</p>
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o zaštiti prirode - Zakon o šumama
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilnost šumskih područja pod održivim gospodarenjem šumama 2. Terenske aktivnosti ne narušavaju krajobraznu raznolikost 3. Primjena uzgojnih mjera za unapređenje raznolikosti strukture šuma
Izvori verifikacija	Podaci iz ŠGP uspoređeni s prethodnim razdobljem

	Šumske karte koje prikazuju sastav šuma prema tipu i starosti, te načinu gospodarenja Terenske provjere obavljene od nadležnog tijela
Minimalni zahtjevi	Nema smanjenja površina pod održivim gospodarenjem šumama

Poglavlje 4:	Održavanje, očuvanje, i unapređenje biološke raznolikosti šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Šumarske prakse usklađene s prirodom
Broj kriterija	4.4.
Opis kriterija	Šumsko-uzgojni zahvati imaju za cilj osigurati uspješnu prirodnu obnovu šuma. Ako to nije moguće, treba poduzeti mjere obnove uz osiguranje odgovarajuće površine i kvalitete šume u skladu sa stanišnim uvjetima. U odabiru šumskih vrsta za obnovu prioritet imaju autohtone vrste drveća lokalne provenijencije koje su dobro prilagođene uvjetima staništa. Unesene vrste smiju se koristiti samo ako je njihov utjecaj na ekosustav i genetski integritet autohtonih vrsta adekvatno procijenjen te nije negativan. U planiranju mjera popunjavanja i obnove treba analizirati aspekte ekološke povezanosti. Promicati će se mjere koje doprinose poboljšanju i obnovi ekološke povezanosti. Korištenje reprodukcijskog materijala iz genetski modificiranih vrsta drveća nije dopušteno.
Povezanost sa zakonodavstvom	-Zakon o šumama -Zakon o zaštiti prirode -Zakon o šumskom reprodukcijskom materijalu
Pokazatelji	1. Odabir mjera uzgoja i obnove je u skladu sa zahtjevima kriterija 2. Odabir mjera i vrsta za obnovu je u skladu sa zahtjevima kriterija 3. Uspješna prirodna ili potpomognuta obnova šuma
Izvori verifikacija	- ŠGP - Stručna procjena utjecaja unesenih vrsta - Terenski nadzor neovisnog tijela
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 4:	Održavanje, očuvanje, i unapređenje biološke raznolikosti šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Šumarske prakse usklađene s prirodom
Broj kriterija	4.5.
Opis kriterija	Aktivnosti uzgoja i iskorištavanja šuma moraju se provoditi na način da ne uzrokuju trajnu štetu ekosustavima. Gdje god je moguće, praktično se poduzimaju klimatski pozitivne mjere za poboljšanje ili održavanje biološke raznolikosti i smanjenje emisije stakleničkih plinova. Radovi u šumama provode se prema zakonskim propisima, te ih izvode za te poslove registrirani i licencirani izvođači.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o šumama - Zakon o zaštiti prirode

	<ul style="list-style-type: none"> - Pravilnik o vrsti šumarskih radova, minimalnim uvjetima za njihovo izvođenje te radovima koje šumoposjednici mogu izvoditi samostalno - Pravilnik o doznaci stabala, obilježbi šumskih proizvoda, teretnom listu (popratnici) i šumskom redu
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborat radilišta za radove u šumarstvu 2. Elaborat sa smjernicama gospodarenja koji se izdaje na temelju izvršene doznake, odnosno prethodno podnesenog zahtjeva za doznaku stabala
Izvori verifikacija	<p>Licencija izvođača radova Kolaudacija ovlaštenog inženjera šumarstva Šumskogospodarski planovi</p>
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 4:	Održavanje, očuvanje, i unapređenje biološke raznolikosti šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Šumarske prakse usklađene s prirodom
Broj kriterija	4.6.
Opis kriterija	Šumskogospodarske mjere trebaju biti usmjerene uspostavljanju ravnoteže između pritisaka životinjskih populacija na obnovu šuma, razvoj i zaštitu biološke raznolikosti.
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> -Zakon o šumama - Zakon o zaštiti prirode
Pokazatelji	1. Postojanje evidencije prisutnosti životinjskih populacija i njihovog utjecaja na šumski ekosustav te objašnjenje preventivnih i drugih mjera koje se bave rizikom koji postoji za šumski ekosustav.
Izvori verifikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Terenske provjere od nadležnog tijela - Prijava štete od divljači - Šumskogospodarski planovi
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 4:	Održavanje, očuvanje, i unapređenje biološke raznolikosti šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Šumarske prakse usklađene s prirodom
Broj kriterija	4.7.
Opis kriterija	Stojeća i ležeća mrtva stabla, stabla sa rupama, stara stabla i stabla posebno rijetkih vrsta ostavljena u količini i sastavu neophodnim za očuvanje biološke raznolikosti uz pažnju da to ne ugrozi zdravlje i stabilnost šume i susjednih ekosustava.
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o šumama - Zakon o zaštiti prirode - Pravilnik o doznaci stabala, obilježbi šumskih proizvoda, teretnom listu (popratnici) i šumskom redu
Pokazatelji	1. Postojanje pisanih smjernica i njihove primjene za ostavljanje starih, mrtvih i ležećih stabala u šumi

Izvori verifikacija	- Broj i količina starih, mrtvih i ležećih stabala u šumi - Terenska provjera nadležnog tijela
Minimalni zahtjevi	- Minimalno 5 stojećih stabala po ha postaju nakon dovršnog sijeka - Drvni ostatak nakon sječe ostaje na sječini uz poštivanje uspostave šumskog reda

Poglavlje 4:	Održavanje, očuvanje, i unapređenje biološke raznolikosti šumskih ekosustava
Tematsko područje:	Tradicionalni sustav gospodarenja
Broj kriterija	4.8.
Opis kriterija	Tradicionalno gospodarenje panjačama može se provoditi na odgovarajućem staništu u slučajevima kada je to ekološki, socijalno i ekonomski opravdano. Krčenje šuma i stalna promjena korištenja šumskog tla je dozvoljena samo u slučajevima propisanim ZOŠ-om.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o šumama - Pravilnik o uređivanju šuma
Pokazatelji	1. Nema povećanja površina pod panjačama. 2. Na površinama gdje se provodi čista sječa, sjetva i sadnja šumskoga reprodukcijanskog materijala obavlja se skladu sa Pravilnikom o uređivanju šuma
Izvori verifikacija	- Podaci iz ŠGP uspoređeni s prethodnim razdobljem - Terenska provjera neovisnog tijela
Minimalni zahtjevi	- Najmanje 5 stojećih stabala po ha ostaju nakon dovršnog sijeka

Poglavlje 5:	Održavanje i unapređenje zaštitne funkcije šuma (tla i voda)
Tematsko područje:	Zaštitne funkcije šume
Broj kriterija	5.1.
Opis kriterija	Gospodarenje šumama ima za cilj održavanje i unapređenje zaštitne funkcije šume, kao što su zaštita od erozije, vjetra, zaštita vodenih resursa, zaštita od nepovoljnog utjecaja voda (poplave, lavine); i zaštita infrastrukture. Zaštitne šume su popisane i kartirane u šumskogospodarskim planovima. Uzgojne i zaštitne mjere su prilagođene održavanju njihove zaštitne funkcije.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o šumama
Pokazatelji	1. Odabir uzgojnih i mjera obnove je u funkciji ispunjavanja zahtjeva kriterija 2. Postojanje karata šuma prema namjeni 3. Kategorizacija šuma prema namjeni
Izvori verifikacija	- ŠGP - Terenska provjera neovisnog tijela
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 5:	Održavanje i unapređenje zaštitne funkcije šuma (tla i voda)
Tematsko područje:	Zaštitne funkcije šume
Broj kriterija	5.2.
Opis kriterija	U zaštitnim šumama primjenjuju se mjere u skladu sa njihovom namjenom. U načelu gospodarenje šumama mora najmanje održati i gdje je to moguće unaprijediti prepoznate funkcije i usluge šuma važne za to područje.
Povezanost sa zakonodavstvom	-Zakon o šumama - Zakon o vodama - Zakon o zaštiti prirode
Pokazatelji	1. Odabir uzgojnih i mjera obnove je u skladu sa zaštitnom funkcijom šume i ispunjava zahtjeve kriterija 2. Koriste se tehnologije u skladu sa zahtjevima kriterija 3 Na površinama gdje se provodi čista sječa, sjetva i sadnja šumskoga reproduksijskog materijala obavlja se skladu sa Pravilnikom o uređivanju šuma 4. U zaštitnim šumama zabranjuje se korištenje strojeva koji oštećuju tlo u šumi te povećavaju rizik od erozije u šumama zaštitne namjene 5. Usluge ekosustava važne za to područje prepoznate su i održavane
Izvori verifikacija-	- Podaci u ŠGP - Terenska provjera neovisnog tijela
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 6:	Održavanje društveno-ekonomskih funkcija i uvjeta
Tematsko područje:	Društveno-ekonomske funkcije šuma
Broj kriterija	6.1.
Opis kriterija	Gospodarenje šumama održava društveno-ekonomske funkcije šuma, njihov doprinos ruralnom razvoju i mogućnostima zapošljavanja, dobrobit zajednice, rekreacijske i estetske vrijednosti kao i njihov pozitivan utjecaj na zdravlje ljudi. Prilikom izrade šumskogospodarskih planova poštuju se načela participativnog sudjelovanja svih zainteresiranih dionika, kroz javni uvid i javnu raspravu. Šumskim područjima s priznatim povijesnim, kulturnim ili duhovnim vrijednostima i šumskim površinama neophodnim za zadovoljenje osnovnih potreba lokalnih zajednica gospodari se s pozornošću, oprezom i uvažavanjem značaja tog područja.
Povezanost sa zakonodavstvom	-Zakon o šumama -Pravilnik o uređivanju šuma
Pokazatelji	1. Gospodarenje šumama održava usluge šuma u rekreaciji i sportu te podupire estetske vrijednosti šume 2. Provedba javnog uvida i javne rasprave u postupku izrade ŠGP
Izvori verifikacija	Podaci o provedenoj javnoj raspravi
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 6:	Održavanje društveno-ekonomskih funkcija i uvjeta
Tematsko područje:	Društveno-ekonomske funkcije šuma
Broj kriterija	6.2.
Opis kriterija	Šume su prirodno dobro od općeg interesa i svi građani imaju pravo slobodnog pristupa šumi radi uživanja i rekreacije, na vlastitu odgovornost po pitanju sigurnosti i s obavezom poštivanja propisa. Slobodan pristup može biti ograničen ili zabranjen u zaštićenim dijelovima šume, u dijelovima gdje je sigurnost ugrožena u razdobljima kada postoje prijetnje od požara, te kada se izvode radovi u šumi. Za obavještanje o ograničenjima slobodnog pristupa šumi sva raspoloživa sredstva trebaju biti korištena (lokalni mediji, mrežne stranice, Info ploče i sl.)
Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o šumama
Pokazatelji	1. Mogućnost ograničenju slobodnog pristupa šumama
Izvori verifikacija	- Dokumentacija o proglašenju zabrane pristupa po lokacijama i trajanju - Intervjui s lokalnim stanovništvom o slobodnom pristupu šumi - Terenske provjere neovisnog tijela
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 6:	Održavanje društveno-ekonomskih funkcija i uvjeta
Tematsko područje:	Vlasništvo i tradicijska prava
Broj kriterija	6.3.
Opis kriterija	- Vlasnička prava i dogovori oko korištenja zemljišta jasno su definirani, dokumentirani i uspostavljeni za određeno područje. Prava koja se odnose na šume i šumsko zemljište prepoznata su i poštuju se u skladu sa nacionalnim propisima.
Povezanost sa zakonodavstvom	-Zakon o šumama -Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
Pokazatelji	1. Postojanje popisa vlasništva s brojem katastarskih čestica
Izvori verifikacija	- Pregled katastarskih čestica - Intervjui sa predstavnicima ruralnog stanovništva
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 6:	Održavanje društveno-ekonomskih funkcija i uvjeta
Tematsko područje:	Obuka, razvoj znanja
Broj kriterija	6.4.
Opis kriterija	Gospodarenje šumama je između ostalog temeljeno i na rezultatima znanstvenih istraživanja. Na zahtjev odgovarajućih institucija i organizacija, korisnik i vlasnik šume, prema svojim sposobnostima, doprinosi istraživanjima i u sakupljanju podataka potrebnih za istraživanja. Kada je to potrebno, lokalno znanje o šumama i iskustvo primjenjuju se s ciljem unapređenja održivog gospodarenja šumama. U slučaju kada određeno znanje, praksa, novi

	pristup ili inovacija proiziđe od drugog dionika i doprinese korisniku šume / vlasniku, oni trebaju predložiti mehanizam za podjelu koristi sa tim dionikom.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Zakon o šumama
Pokazatelji	1. Uključenost vlasnika šuma ili korisnika u odgovarajuće stručno ili znanstveno istraživanje u skladu sa njihovim kapacitetima 2. Zahtjev za suradnjom u znanstvenom istraživanju. 3. Postojanje mehanizama za podjelu koristi predloženo od vlasnika ili korisnika šume i prihvaćeno od drugih dionika.
Izvori verifikacija	- Sadržaj stručnog i znanstvenog istraživanja povezanog sa gospodarenjem šumom - Zahtjev za suradnjom u znanstvenom istraživanju - Dokaz o mehanizmu za podjelu koristi između dionika
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 6:	Održavanje društveno-ekonomskih funkcija i uvjeta
Tematsko područje:	Zaštita zdravlja i sigurnost na radu
Broj kriterija	6.5.
Opis kriterija	Gospodarske aktivnosti su planirane, organizirane i provedene na način da se uvide mogući rizici za zdravlje i nesreće te primjene sve smislene mjere zaštite radnika. Podzakonski akti definiraju radove koje šumoposjednik može izvoditi samostalno, a za sve ostalo je obavezan angažirati licenciranog izvođača. Šumoposjednik sam ili angažirani licencirani izvođač moraju poštivati sve propise o sigurnosti izvođenja visokorizičnih poslova, štiteći sebe, druge osobe i imovinu.
Povezanost sa zakonodavstvom	-Zakon o šumama; -Zakon o zaštiti na radu; -Kolektivni ugovori u šumarstvu (ako postoji); Elaborat radilišta za radove u šumarstvu -Pravilnik o uporabi osobne zaštitne opreme -Pravilnici o zaštiti na radu u šumarstvu - Pravilnik o vrsti šumarskih radova, minimalnim uvjetima za njihovo izvođenje te radovima koje šumoposjednici mogu izvoditi samostalno
Pokazatelji	1. Prepoznavanje rizika u izvođenju radova 2. Uvjerenja za rukovatelje strojevima 3. Uključivanje samo licenciranih izvođača radova 4. Obaveza nošenja zaštitne opreme, prve pomoći i protokola za sigurnost na radu 5. Osigurana sredstva komunikacije u slučaju nužde
Izvori verifikacija	- Procjena mogućih rizika sukladno zakonskoj obavezi - Potvrde o obavljenoj obuci - Ugovori sa licenciranim izvođačem radova - Terenske i druge provjere
Minimalni zahtjevi	- Poštivanje navedenih zahtjeva - Zapošljavanje radnika mlađih od 18 godina nije dozvoljeno

Poglavlje 6:	Održavanje društveno-ekonomskih funkcija i uvjeta
Tematsko područje:	Usklađenost s zakonodavstvom
Broj kriterija	6.6.
Opis kriterija	Vlasnik ili korisnik šume je obavezan prepoznati odgovarajuće propise koji se odnose na gospodarenje šumama i osigurati svakom zaposleniku pristup tim dokumentima, kao i uskladiti svoje djelovanje s tim propisima. Ovo uključuje nacionalne propise, ali i međunarodno priznate propise prihvaćene od strane države. Vlasnik ili korisnik šuma i pružatelj usluga mora osigurati pravednu naknadu za sve zaposlenike koja će biti u skladu sa nacionalnim propisima.
Povezanost sa zakonodavstvom	- Svi nacionalni zakoni prema područjima
Pokazatelji	1. Kršenje propisa od strane korisnika ili vlasnika šuma po tipovima propisa i prekršaja
Izvori verifikacija	- Pohranjeni izvještaji o broju prekršaja od strane korisnika ili vlasnika šume od strane nadležne institucije - Razgovori sa oštećenim osobama, zaposlenicima ili predstavnicima institucija
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 6:	Održavanje društveno-ekonomskih funkcija i uvjeta
Tematsko područje:	Usklađenost s zakonodavstvom
Broj kriterija	6.7.
Opis kriterija	Vlasnik ili korisnik šume će primijeniti sve pravne mogućnosti kako bi zaštitio šumu od ilegalnih aktivnosti te osigurati primjenu sustavne zaštite šuma. Sustavna zaštita je u skladu sa nacionalnim propisima te osigurava redovno funkcioniranje institucija i tijela odgovornih za provođenje tih aktivnosti. Vlasnik obavještava o slučajevima ilegalnih aktivnosti u svojoj šumi nadležne institucije.
Povezanost sa zakonodavstvom	Svi zakoni koji se odnose na različite ilegalne aktivnosti -Zakon o šumama
Pokazatelji	1. Ilegalne aktivnosti u šumi se bilježe i procesuiraju prema nacionalnim propisima
Izvori verifikacija	- Prijave ilegalnih aktivnosti - Pohranjeni izvještaji o broju prekršaja od strane korisnika ili vlasnika šume od strane nadležne institucije - Intervjui s oštećenim osobama, zaposlenicima i predstavnicima institucija. - Prijave od strane šumara, šumarske inspekcije i drugih institucija
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 7:	Organizacijski aspekti
Tematsko područje:	Interne procedure
Broj kriterija	7.1.
Opis kriterija	<p>Organizacija treba pokazati spremnost za primjenu zahtjeva održivog gospodarenja šumama (OGŠ) kroz uspostavu gospodarskih procedura, potreban ljudski potencijal, protokole za rad u šumi, redovno praćenje i potrebna unapređenja.</p> <p>Uprava organizacije u potpunosti razumije zahtjeve OGŠ i izražava svoju predanost za njihovo ispunjavanje. U tu svrhu organizacija mora pripremiti izjavu kao dio interne politike u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacija potvrđuje svoju predanost ispunjavanju zahtjeva OGŠ; - organizacija izjavljuje svoju predanost provođenju redovnog praćenja primjene svih zahtjeva OGŠ i unapređenjima gdje je to potrebno; - organizacija predano podržava iste mogućnosti, sprečavanje diskriminacije i zlostavljanja na poslu; - podržava jednakost spolova gdje je to moguće; <p>Izjava treba biti javno dostupna, te zaposlenici upoznati sa sadržajem te trebaju razumjeti svoju ulogu u provođenju predanosti organizacije.</p> <p>(Opaska: sadržaj ovog kriterija nije obavezan za individualnog vlasnika šume koji gospodari šumom)</p>
Povezanost sa zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o sprječavanju sukoba interesa - Zakon o radu
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uspostavljen OGŠ je efikasan, dobro objašnjen zaposlenicima, redovno praćen uz unapređenja kada je potrebno 2. Organizacijska izjava je javno dostupna 3. Provođi se aktivnosti podržavanja organizacijske predanosti na godišnjoj razini (osim kod individualnog vlasništva nad šumom)
Izvori verifikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Rezultati internih protokola - Organizacijska izjava - Zapisi sa organizacijskih događanja promicanja predanosti - Razgovori sa zaposlenicima
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 7:	Organizacijski aspekti
Tematsko područje:	Interne procedure
Broj kriterija	7.2.
Opis kriterija	<p>Stručno i tehničko osoblje zaposleno u organizaciji, pružatelji usluga i vlasnici šuma trebaju imati odgovarajuće informacije povezane uz primjenu OGŠ i priliku za obuku kao preduvjet sukladnosti sa zahtjevima standarda.</p> <p>Upravitelj organizacije treba definirati i osigurati sve potrebno za zaposlenike i pružatelje usluga te treba jasno definirati odgovornosti za primjenu OGŠ-a. Ažuriranje uloga za sve zaposlenike radi se na godišnjoj razini kroz pisane instrukcije i osiguravanje obuke. Ovo uključuje sve resurse i dokumente s informacijama o mjestu, primjeni, te poboljšanju efikasnosti sustava.</p> <p>Organizacija treba odrediti glavnu odgovornu osobu koja će pripremiti i voditi</p>

	<p>podatke te ažurirati informacije koje se odnose na zahtjeve standarda. Upravitelj šuma koji gospodari šumskim područjem većim od 4.000 ha treba provesti analizu prijetnji i mogućnosti sukladnosti s zahtjevima standarda te mjere za umanjivanje rizika. Za područje manja od 4.000 ha treba barem pripremiti popis postojećih prijetnji OGŠ-u.</p> <p>(Opaska: sadržaj ovog kriterija odnosi se na stručno i tehničko osoblje zaposleno u organizaciji, pružatelje usluga i vlasnike šuma nije obavezan za individualnog vlasnika šume koji gospodari šumom)</p>
Povezanost sa zakonodavstvom	Zakonodavni okvir za ovo područje ne postoji
Pokazatelji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacija ima pisane interne procedure za odgovornosti svih uključenih osoba (zaposlenika i pružatelja usluga) 2. Instrukcije su podijeljene i dostupne su svim zaposlenicima i pružateljima usluga 3. Interna obuka o zahtjevima OGŠ je provedena u roku od 30 dana nakon davanja pisanih instrukcija. Za nove zaposlenike i pružatelje usluga, organizacija će provesti obuku u razdoblju od 60 dana nakon zapošljavanja. Obuka se provodi prije njihovog kretanja na posao/u šumu. 4. Interna pravila koja se odnose na čuvanje zapisa i obavezne dokumentacije za održavanje sustava je pripremljena, uključujući određivanje odgovorne osobe 5-a. Poglavlje za definiciju prijetnji primjeni OGŠ i mjerama umanjivanja priprema organizacija <p>(Opaska: samo za šumska područja veća od 4.000 ha)</p> <p>5-b. Popis prijetnji OGŠ</p> <p>(Opaska: samo za šumska područja manja od 4.000 ha)</p>
Izvori verifikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Interni propisi organizacije - Zapisi provedenih obuka sa zaposlenicima i pružateljima usluga. - Sistematizacija radnih mjesta u organizaciji (ako postoji) - Razgovori sa zaposlenicima i pružateljima usluga
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 7:	Organizacijski aspekti
Tematsko područje:	Interne procedure
Broj kriterija	7.3.
Opis kriterija	<p>Organizacija treba organizirati i primijeniti programe godišnjih internih kontrola s ciljem potvrde da se šumom gospodari:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) u skladu s zahtjevima standarda i internim propisima; b) koji se aktivno provode i održavaju; <p>Program interne kontrole sadržava:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) plan za primjenu, dinamiku, metode, odgovorne osobe i izvještavanje; b) obuhvat i kriterij koji se kontrolira; c) kvalifikacije osoba uključenih u interne kontrolu i primjenu procedura; d) izvještavanje o provedenoj internoj kontroli sa procedurom vođenja zapisa;

	(Opaska: sadržaj ovog kriterija nije obavezan za individualnog vlasnika šume koji gospodari šumom)
Povezanost sa zakonodavstvom	Ne postoji zakonodavni okvir za ovaj kriterij
Pokazatelji	1. Postojanje organizacijskih procedura za primjenu interne kontrole prema zahtjevima kriterija 2. Postojanje godišnjih izvještaja o internoj kontroli
Izvori verifikacija	- Procedure interne kontrole - Izvještaji o provedenoj internoj kontroli - Razgovori sa zaposlenicima
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 7:	Organizacijski aspekti
Tematsko područje:	Interne procedure
Broj kriterija	7.4.
Opis kriterija	Kao dio internih propisa, organizacija treba pripremiti procedure žalbi i prijava na gospodarenje šumama u pisanom formatu. Dokument treba sadržavati: a) opis korektivnih akcija ako su utvrđene nesukladnosti s standardom OGŠ te načine rješavanja posljedica; b) instrukcije za istraživanje uzroka nesukladnosti i prijedlog za poduzimanje mjera uklanjanja uzroka te potencijalnog ponavljanja pojave nesukladnosti; c) instrukcije za poduzimanje korektivnih mjera koje su u skladu s razinom utvrđene nesukladnosti i nadzora učinkovitosti mjera; d) instrukcije za promjene u sustavu gospodarenja ako se pokažu potrebnim. Sve informacije povezane s pojavom nesukladnosti i korektivnih mjera trebaju biti dokumentirane i pohranjene. (Opaska: sadržaj ovog kriterija nije obavezan za individualnog vlasnika šume koji gospodari šumom)
Povezanost sa zakonodavstvom	Zakonski okvir za ovaj kriterij ne postoji.
Pokazatelji	1. Postojanje pisane i pohranjene procedure za rješavanje nesukladnosti sa zahtjevima standarda. 2. Zapis o nesukladnostima i primjeni korektivnih mjera je pohranjen i dostupan na zahtjev
Izvori verifikacija	1. Dokumentacija o nalazu nesukladnosti sa standardom 2. Dokumentacija o poduzetim mjerama 3. Razgovori sa zaposlenicima
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva

Poglavlje 7:	Organizacijski aspekti
Tematsko područje:	Interne procedure
Broj kriterija	7.5.
Opis kriterija	<p>Za osiguranje uspješne sukladnosti s zahtjevima standarda OGŠ organizacija provodi godišnju reviziju kako bi se prepoznale slabosti u upravljačkom sustavu i dali temelji za unapređenje upravljanja. Revizija treba uključivati:</p> <p>a) status provedenih aktivnosti od prošle revizije.</p> <p>b) promjene u vanjskim i unutarnjim čimbenicima važnim za upravljački sustav;</p> <p>c) informacije o kvaliteti upravljanja koje uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznate nesukladnosti i poduzete korektivne mjere; • Rezultate motrenja i ocjene; • Rezultate unutarnje i vanjske kontrole; • Mogućnosti stalnog unapređenja; <p>Uprava organizacije treba razmotriti rezultate revizije. Ako su slabosti ili mogućnosti za unapređenje prepoznate, treba donijeti pisanu odluku od uprave o tome. Svi izvještaji revizije upravljanja trebaju biti spremljeni i dostupni na zahtjev.</p> <p>(Opaska: sadržaj ovog kriterija nije obavezan za individualne vlasnike šuma koji gospodare svojim posjedom)</p>
Povezanost sa zakonodavstvom	Ne postoji zakonski okvir za ovaj kriterij
Pokazatelji	<p>1. Organizacija redovno provodi revizije upravljanja, uključujući sve točke zahtjeva kriterija</p> <p>2. Godišnji izvještaj revizije i upravljačkih odluka je dostupan na zahtjev</p>
Izvori verifikacija	<p>- Godišnji izvještaj revizije i upravljačkih odluka</p> <p>- Razgovori sa zaposlenicima</p>
Minimalni zahtjevi	Poštivanje navedenih zahtjeva